

Parçacık Hızlandırıcıları ve Algıçları Yerel Altyapı ve Ar-Ge Çalıştayı*

*Prof. Dr. Engin Arık ve çalışma arkadaşlarının anısına düzenlenmektedir.

ECFA HAKKINDA

Serkant Ali Çetin

03 - 04 Aralık 2022

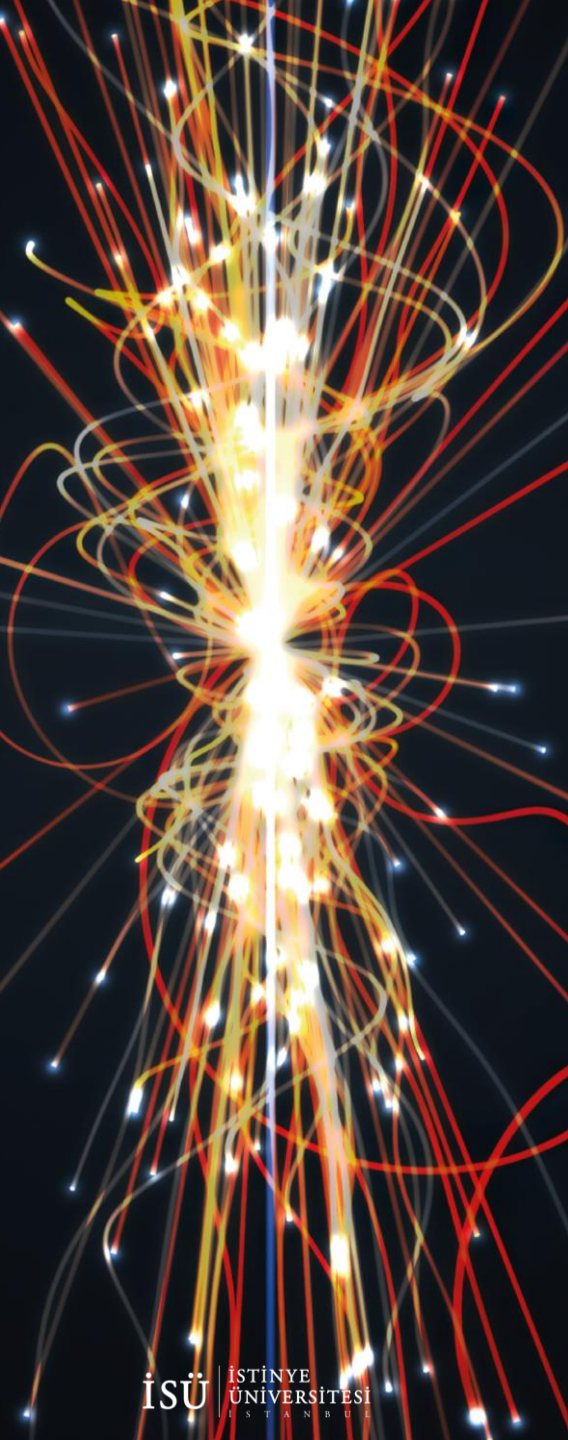
10:00-19:30

İstinye Üniversitesi, Vadi Kampüs
Konferans Salonu & Zoom

*Detaylı Bilgi İçin: <https://indico.cern.ch/event/1201951/>

İSÜ İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

Türkiye Deneysel Parçacık Fiziği Camiası

- ✓ Türkiye’de ilk defa, diğer ülkelerde olduğu gibi, deneysel parçacık fiziği camiası sivil bir inisiyatif aldı ve kendi arasında bir iletişim platformu oluşturdu (2016).
- ✓ 45 farklı kurumdan 80 doktoralı araştırmacıdan oluşan bir Genel Kurul oluştu (Türkiye’de bu alanda çalışan herkese davet gitti).
- ✓ Genel Kurulun amacı ve yapısı ile kendisini temsil edecek Üst Kurulun yapısı ve seçim süreci belirlendi.
- ✓ Genel Kurul kendi içinden seçeceği Üst Kurulun görev ve sorumluluk çerçevesini belirledi; 9 kişiden oluşması ve görev süresinin 3 sene olması kararlaştırıldı
- ✓ Üst Kurul kompozisyonunun, dünya genelinde sınıflandırıldığı gibi aşağıdaki dört alanı kapsamı benimsendi:
  - Hızlandırıcı bazlı parçacık fiziği deneyleri
  - Hızlandırıcı dışı parçacık fiziği deneyleri
  - Hızlandırıcı Ar-Ge
  - Algıç Ar-Ge
- ✓ Genel Kurul bir Seçim Komitesi görevlendirdi ve Kasım 2016’da Üst Kurul seçimleri tamamlandı
- ✓ Genel Kurul yaklaşık 10 farklı toplantı/çalışma yaptı.

Genel Kurul

- Deneysel Parçacık Fiziği camiasının bir araya getirilmesi için bir genel kurul oluşturulması kararlaştırıldı [**GK-1/2016-04-29/A1**]. Genel kurulun asli görevi Deneysel Parçacık Fiziği alanındaki ulusal politikaları tartışarak görüş oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapmaktır [**GK-1/2016-04-29/A2**].
- Türkiye'deki kurum/kuruluşlarda çalışan ve deneysel işbirliklerine üye olan ya da geçmişte deneysel işbirliklerine üye olmuş olan doktoralı araştırmacılar genel kurul üyesi olabilir [**GK-1/2016-04-29/A3**, değişiklik: **GK-4/2016-06-15/A3**].

Seçilecek Üst Kurulun Görev ve Sorumlulukları

23 Haziran 2016 tarihinde gerçekleştirilen genel kurul sırasında alınan kararlar doğrultusunda üst kurula seçilecek olan üyelerin görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir.

- Deneysel Parçacık Fiziği alanında ulusal bilim politikalarına yönelik strateji raporu ve dönemlik değerlendirme raporları hazırlanması
- Çeşitli kurum veya kuruluşlarca (TAEK, TÜBİTAK ve diğer) talep edilecek çeşitli çalışmaları (araştırma, raporlama, inceleme vb) değerlendirebilir ve talep edildiği durumda ilgili alanlara yönelik danışma kurulu olarak da görev yapabilir.
- Ulusal veya uluslararası temsiliyet gerektiren durumlarda temsilcilerin belirlenmesi ile ilgili süreci yürütür ve ilgili kurumlarca bu tür temsiliyetler için talep edilecek çalışmaları gerçekleştirir.
- İlgili alanlarda TAEK gibi kurumların desteklediği projeler için talep edilmesi durumunda projelere yönelik çeşitli değerlendirme süreçlerinin nasıl yürütüleceğine yönelik çalışmalar yapar.

Üst kurulun mevcut çerçeve görev ve sorumluluklarında yer almayan konular genel kurul onayı ile çerçeveye eklenebilir.

- ✓ Üst Kurul çalışma esaslarını belirledi
- ✓ İcraatlarını planladı ve hayata geçirmeye başladı
- ✓ Üst Kurul görev süresince yaklaşık 20 kez toplandı/çalıştı

Üst Kurul Üyeleri:

1. Prof. Dr. Orhan Çakır (Ankara Ü.)
2. Prof. Dr. Serkant Ali Çetin (İstanbul Bilgi Ü.), Başkan
3. Prof. Dr. İsa Dumanoğlu (Çukurova Ü.)
4. Prof. Dr. Ali Murat Güler (O.D.T.Ü.)
5. Prof. Dr. Veysi Erkan Özcan (Boğaziçi Ü.)
6. Prof. Dr. Suat Özkorucuklu (İstanbul Ü.)
7. Prof. Dr. Saleh Sultansoy (TOBB E.T.Ü.),
8. Prof. Dr. Aysel Kayış Topaksu (Çukurova Ü.)
9. Prof. Dr. Ömer Yavaş (Ankara Ü.)

Genel Kurul tarafından Üst Kurul için belirlenen görev ve sorumluluk çerçevesinde şu maddeler de var:

“Çeşitli kurum veya kuruluşlarca (TAEK, TÜBİTAK ve diğer) talep edilecek çeşitli çalışmaları (araştırma, raporlama, inceleme vb) değerlendirebilir ve talep edildiği durumda ilgili alanlara yönelik danışma kurulu olarak da görev yapabilir.”

“Ulusal veya uluslararası temsiliyet gerektiren durumlarda temsilcilerin belirlenmesi ile ilgili süreci yürütür ve ilgili kurumlarca bu tür temsiliyetler için talep edilecek çalışmaları gerçekleştirir.”

ECFA

European Committee for Future Accelerators

<http://ecfa.web.cern.ch>

The European Committee for Future Accelerators was set up at the beginning of 1963 on the initiative of Prof. Weisskopf, then Director-General of CERN and of Prof. Powell, Chair of the CERN Scientific Policy Committee.

Chairpersons and Secretaries of ECFA

ECFA consists of Plenary ECFA, Restricted ECFA, Chair and Secretary and permanent or ad hoc working groups.

Plenary ECFA:

Plenary ECFA decides on all ECFA activities, appoints the Chair and Secretary, approves the final reports of the working groups and terminates their activities, decides on admission of new observers, and makes recommendations to outside organizations. Plenary ECFA appoints members for a total maximum period of six years after nomination by their country. While the members so chosen should be able to represent the views of the high-energy physics community of their country, they are members of Plenary ECFA as individuals. Plenary ECFA normally holds two meetings per year. Meetings are public unless otherwise decided.

Plenary ECFA Members

Restricted ECFA:

Restricted ECFA is composed of one member per country, appointed for at most two three-year periods. Restricted ECFA assists and advises the Chair and the Secretary in the current running of ECFA, and acts as the communication channel to each participating country, its physics community and national institutes and authorities.

ECFA her yıl bir ülke ziyareti yaparak o ülkedeki tüm paydaşlarla bir araya gelerek inceleme ve raporlama yapmakta; bu yol haritamızı belirlerken ve yapılanmamızı sağlıklı şekilde tamamlarken faydalanabileceğimiz paha biçilmez bir fırsat.

2015 yılından itibaren ECFA'da üye bulundurabilecek iken ilgili kurumun ECFA başkanının yazılarına cevap vermemesi sebebiyle zaman kaybettik.

ECFA bunun üzerine camia ile temas etti; çünkü ECFA temsilciliğinin nasıl belirlendiğine dair sınırlayıcı bir yöntem yok. Camia oluşturduğu yapıyla, kendini temsil edecek kişilerin belirlenme sürecini işletti ve RECFA'nın (Restricted ECFA) Türkiye ziyareti için program oluşturdu.

6-7 Ekim 2017 tarihlerinde RECFA'nın Türkiye ziyareti gerçekleşti (detaylar için: <https://indico.cern.ch/event/658901/>). Sonucunda RECFA bir ülke raporu oluşturularak ilgili bakanlık ve kurumlara ilettiler. Bu rapor ilgili kurum tarafından camia ile paylaşılmadı.

Ulusal camianın belirlediği süreçler çerçevesinde **seçimle belirlenen** ECFA Türkiye temsilcileri (Restricted ECFA & Plenary ECFA) **2018 başında komitedeki görevlerine başladılar**. 6 ay sonra TAEK'in yazısıyla **seçilmiş RECFA temsilcisi yerine** camianın bilgisi dahilinde olmayan bir **atama** yapıldı. İlerleyen sürede (Temmuz 2020) **seçilmiş PECFA temsilcilerinin yerine** de camianın bilgisi olmadan TAEK tarafından **temsilciler atandı**. RECFA ve PECFA'ya atamaların ardından yeni temsilcilerin camia ile koordinasyonu ya da teması olmadı.

Türkiye Deneysel Parçacık Fiziği Camiası uluslararası standartlarda bir organizasyon yapısı oluşturarak kendi temsiliyetini sağladı.

İlgili kurumların bu temsiliyeti ve camianın iradesini dikkate almamaları, camiada ve üst kurul üyelerinde motivasyon düşüklüğü yarattı. 2016-2019 yılında görev yapmış olan üst kurul yerine yeni bir temsil kurulu seçimi henüz gerçekleşmedi.

Türkiye Deneysel Parçacık Fiziği İletişim Platformuna ait tüm toplantılara ve çalışmalara ait detaylar <https://indico.cern.ch/category/8712/> adresinde görülebilir.